

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

Energiewet – technische briefing

*Eerste Kamer - Commissie Economische Zaken &
Klimaat d.d. 25 juni 2024*

Finale versie

Energiewet | inhoud en structuur

Begrippen (H1)

Generieke kaders

- Begrippenkader en scope

Metingen (H2-3)

Technische voorschriften

- Eisen aan meetinrichtingen
- Eisen aan metingen

Divers (H6-7)

- Overige bepalingen, overgangsrecht en slotbepalingen

Energiemarkten (H2)

Voorschriften inzake levering

- Rechten eindafnemers
- Contractuele voorschriften
- Factureren + informeren
- Klachten en geschillen
- Overstappen

Vergunningsregime (kleine aansluitingen)

- Vergunningseisen
- Voorschriften (o.a. leveringszekerheid)

Overige voorschriften

- Inbedding nieuwe actoren (actieve afnemer, energiegemeenschap, aggregator / vraagrespons)
- Energiedelen (zelfde leverancier)
- Meetinrichtingen en metingen

Beheer van systemen (H3)

Organisatorische eisen TSB's/DSB's

- Aanwijzing door Minister, inrichtingseisen, regels rondom (publiek) eigendom

Uitvoering (publieke) wettelijke taken TSB's/DSB's:

- Beheren en ontwikkelen systemen
- Aansluiten
- Transporteren
- Meten
- Leveringszekerheid (o.a. extreme kou)

Beheerders van bijzondere systemen

- Net op zee, interconnectorsysteem, gesloten systeem, LNG, gasopslag

Tarieven, methoden & voorwaarden ('codes')

- Generiek i.v.m. exclusieve bevoegdheden ACM

Databeheer & -uitwisseling (H4)

- Taak TSB's/DSB's: toegang en uitwisseling gegevens in systeem >> oprichting 'gegevensuitwisselingsentiteit' (GUE)
- Normenkader: grondslagen, gestandaardiseerd, beveiligd, goede identificatie, toegankelijk en eenvoudig etc.

Toezicht (H5): primair ACM; op onderdelen de Rijksinspectie Digitale Infrastructuur (cyber) of SodM (veiligheid gas)

Energiewet | rationale

Doelen van de wet

- ✓ Hoofddoel:
 - Stevig wettelijk fundament...
 - ... voor energietransitie en...
 - ... voor een veilige, betrouwbare en betaalbare energievoorziening

- ✓ Subdoelen:
 - Noodzakelijk 'groot onderhoud'
 - Implementatie (EU)
 - Basis voor opvolgende wetstrajecten inclusief implementatie nieuwe EU regelgeving

Belangrijkste keuzes

- ✓ Combinatie implementatie en beleid:
 - Europese en nationale thema's zeer verknoopt, bijv. bij netcongestie
 - Richtlijn met veel open normen (nationale invulling nodig)
 - Urgente, actuele ontwikkelingen zoals consumentenbescherming en netcongestie

- ✓ Gas & elektriciteit in één wet:
 - Meeste regels identiek
 - Voor consumenten zijn verschillende regels verwarrend
 - Dus: één consistent integraal regime

Energiewet | nieuwe elementen

Input: nieuwe ontwikkelingen

- ✓ Nieuwe elementen uit Nederland:
 - Consumentenbescherming
 - Klimaatakkoord
 - Netcongestie
- ✓ Nieuwe elementen Europees richtlijn:
 - Versterking consumentenrechten.
 - Herziening rol systeembeheerders, bijv. bij inkoop flexibiliteit
 - Inzet op slimme metersystemen & data-ontsluiting
- ✓ Nieuwe elementen Europese jurisprudentie: taakverdeling ACM – EZK

Belangrijkste nieuwe elementen wet

- ✓ Versterken positie consumenten:
 - Meer bescherming
 - Regels voor zelf 'actief worden'
- ✓ Toekomstgericht systeembeheer:
 - Aanpakken netcongestie
 - Prioriteren
- ✓ Energiedata:
 - Herzien stelsel voor beheer en uitwisseling
 - Bescherming gegevens; identificatie
 - Datakwaliteit
 - Standaardisatie

Energiewet | consumenten (H2) (1 / 2)

Nieuwe onderdelen toezicht door ACM

✓ **Uitbreiden toezicht retail- / consumentenmarkt**

- Vergunningseisen voor leveranciers (o.a. Bibob-toets); voorschriften gelden ook voor betrokken intermediairs (*amendement 52; Kops*)
- Verruiming intrekingsgronden vergunning (o.a. oneerlijke handelspraktijken)
- Mogelijkheid ACM om een 'wervingsstop' op te leggen (*amendement 66; Grinwis*)
- Verplicht aanbod modelcontract tegen vast tarief en bepaalde duur (naast variabel modelcontract); zowel afname als invoeding (*amendement 54; Erkens*)
- Aanscherping monitoring/toezicht ACM (via 2^e Nota van wijziging [NvW] ook 'redelijke prijzen')
- Diverse aanpassingen op vlak van het 'leveranciers-model', regels rondom afsluiten bij wanbetaling en regels rondom opzegvergoedingen.

✓ Optelsom: versterking toezichtpositie van ACM

Energiewet | consumenten (H2) (2 / 2)

Nieuwe onderdelen positie consument

- ✓ **Implementatie Richtlijn 2019/944**, o.a.
 - Verbreding bescherming eindafnemer (rechten voor bredere groep, alternatieve geschilbeslechting, etc.)
 - Regels voor zelf 'actief worden' (verkoop eigen productie, deelname aan flexibiliteits- en vraagresponsregelingen)
 - Inbedding nieuwe markt vormen (opkopen elektriciteit, peer-to-peer handel, vraagrespons); energiegemeenschappen

- ✓ **Leveringszekerheid bij faillissement (via 1^e NvW)**
 - Verduidelijking overname en
 - Grondslag restverdeling; uitwerking volgt in lagere regelgeving

- ✓ **Diverse overige nieuwe elementen**
 - Verankering definitie kwetsbare afnemers (1^e NvW)
 - Inperking telemarketing (via Telecommunicatiewet; *amendementen 85/86; Flach & Postma*)
 - Verbod op negatief bedrag voor redelijke vergoeding (*amendement 59; Postma c.s.*)

- ✓ **Buiten scope wetsvoorstel:** koopkracht- en crisismaatregelen zoals prijsplafond

Energiewet | toekomstgericht systeembeheer (H3) (1 / 2)

Kernelementen & nieuwe onderdelen

✓ Ordening & kerntaken netbeheerders

- Ordening & kerntaken blijven gelijk (o.a. aansluiten, transport, balanceren, etc.)

✓ Netcongestie - nieuwe onderdelen

- Verplichting tot geven van meer transparantie
- Basis voor ACM inzake aansluittermijnen & goedkeuring (alternatieve) transportrechten
 - Basis groepstransportrecht/energy hubs (*amendment 30; Erkens, "aan meerdere aangesloten gezamenlijk"*)
- Verruiming aansluiting delen ('*cable pooling*')
- Basis inkoop congestiediensten en flexibiliteitsdiensten
- Verduidelijking / aanpassing kaders (via amendement Kröger):
 - Groepsverbod: ruimte systeembeheerders voor eigen opwek en opslag t.b.v. net en netcongestie (niet voor verkoop) en alleen als de markt er niet in voorziet.
 - Infrastructuurbedrijven: meer ruimte voor beheer opwek- en opslagfaciliteiten in opdracht van derden

Energiewet | toekomstgericht systeembeheer (H3) (2 / 2)

Kernelementen & nieuwe onderdelen (vervolg)

- ✓ Grondslag prioriteringskader voor investeringen netbeheerders (MIEK; ook *amendement 50; Kröger*)
- ✓ Mogelijkheid energiedelen (H2; tussen eindafnemers met zelfde leverancier; *amendement 56; Kröger*)
- ✓ Interconnectie met buurlanden via een windpark ('hybride interconnectie'; 3^e NvW)

Belangrijk

- ✓ Netcongestie
 - Energiewet richt zich primair op noodzakelijke wijziging van regelgeving
 - Daarnaast Landelijk Actieprogramma Netcongestie
- ✓ Rolverdeling ACM
 - EU-hof (2020): exclusieve rol ACM voor regels over aansluiten en transport en nettarieven
 - EU-Hof: wetgever zeer terughoudend opstellen
 - Energiewet is hier op aangepast

Energiewet | energiedata: noodzaak & kans (H4)

Kernelementen & nieuwe onderdelen

- ✓ Er bestaat reeds een omvangrijk stelsel voor het meten, beheren en uitwisselen van energiedata (o.a. voor facturering en overstappen)
- ✓ Belangrijkste nieuwe onderdelen:
 - Logisch herordenen v/d meetketen
 - Sterkere toepassing principe 'data bij de bron' (decentraal, via registerbeheerders)
 - Dataprocessen: beter vastleggen van doelen, voorwaarden en actoren
 - Eenvoudiger 'datadelen met derden' (op verzoek)
 - Introductie 'gegevensuitwisselingsentiteit'
- ✓ De gegevensuitwisselingsentiteit:
 - Aparte rechtspersoon (eigendom TSB's/DSB's)
 - Kerntaak: faciliteren elektronische data-uitwisseling binnen het hele systeem
 - Voorschriften t.a.v. processen, identificatie, transparantie, beveiliging, bescherming
 - Geen beheer van 'centrale data'
- ✓ Overgangsrecht opgenomen t.b.v. zorgvuldige overgang naar nieuwe regime (i.v.m. noodzakelijke IT-aanpassingen); via NvW

Energiewet | toekomstige aanvullingen

- ✓ Waterstof: implementatie Decarbonisatiepakket
 - Waterstof, groen gas en fossiel gas
 - Brede herziening ordeningskader
 - Publicatie definitieve Europese tekst verwacht
 - Start apart implementatietraject (24 maanden)
 - ✓ Implementatie 'Electricity Market Design' (EMD)
 - o.a. energiedelen (verschillende leveranciers)
 - Publicatie definitieve Europese tekst verwacht
 - Start apart implementatietraject (6 maanden, voor energiedelen 24 maanden)
 - ✓ Overige lopende implementatietrajecten:
 - RED-III (Richtlijn hernieuwbare energie)
 - EED (Richtlijn energie-efficiëntie)
- Buiten scope Energiewet: afschaffen 'salderen'

BIJLAGES/VERDIEPING

Energiewet | verdieping: bestaand & nieuw H2

[Terug naar hoofdsides](#)

Energiewet | verdieping bestaand & nieuw H3

I. Herimplementatie EU-voorschriften; overzetting huidige E&G-wetten

II. Nieuwe elementen: implementatie Richtlijn (EU) 2019/944 en nationaal beleid

Beheer van systemen

Herimplementatie EU-voorschriften; voortzetting eerdere nationale keuzes inzake systemen

- Inrichtingseisen en voorwaarden; dit hangt deels samen met voorschriften inzake de 'ontvlechting' tussen markt en systeembeheer (dit betreft met name het 'groepsverbod').
- Taken transmissiesysteembeheerder (TSB) en distributiesysteembeheerder (DSB)
- Beheer bijzondere systemen

NB: Parallel aan eerdere implementatie zijn er verschillende nationale keuzes gemaakt, waaronder het instellen van het 'privatiseringsverbod' en het 'nevenactiviteitenverbod'.

Herziening kader inrichting systeembeheerders

- Verduidelijkingen, actualisaties, correcties; specifiek voor: TSB, DSB en de infrastructuurgroep

Herzien kader taken TSB en DSB (vooral elektriciteit)

- Verduidelijkingen, actualisaties, correcties; mede in licht van Richtlijn (EU) 2019/944
- Herijken kerntaken aansluiten & transporteren, o.a. inzake bijzondere transportmethoden en -voorwaarden (bijv. groepstransportrecht/energy hubs ⁽²⁾) en zelfaanleg ⁽²⁾
- Systeembeheer/netcongestie: ruimte voor inzet eigen opwek en opslag indien markt onvoldoende voorziet ⁽²⁾
- Grondslag voor uitwerking prioriterend afwegingskader voor (uitbreidings-) investeringen; met aandacht voor maatschappelijke afwegingen ⁽²⁾
- Congestie management & flexibiliteit: bredere toepassing (naast DSB ook voor TSB)
- Verruiming mogelijkheden 'cable pooling' ⁽¹⁾

Beheer bijzondere systemen (interconnectoren)

- Interconnectie: introductie 'hybride' verbindingen ⁽¹⁾ (i.v.m. ontwikkeling windparken op zee)

Herzien kader besluitvorming tarieven

- Verduidelijkingen, actualisaties, correcties
- Aanpassingen t.a.v. proces, methode, grondslagen

Implementatie EU-regelgeving

Nationale beleidskeuze

Uitvoering Klimaatakkoord

Ministerie EZK, wetsvoorstel Energiewet, juni 2024; ⁽¹⁾ relatie met nota's van wijziging ⁽²⁾ relatie met amendement Tweede Kamer

[Terug naar hoofdsides](#)

Energiewet | verdieping bestaand & nieuw H4-5-6

I. Herimplementatie EU-voorschriften; overzetting huidige E&G-wetten

II. Nieuwe elementen: implementatie Richtlijn (EU) 2019/944 en nationaal beleid

Energiedata: meten en gegevensuitwisseling

- **Herimplementatie EU-voorschriften; voortzetting eerdere nationale keuzes inzake ordening/organisatie**
- Continuering overgang naar digitale meet-inrichtingen, waar mogelijk op afstand uitleesbaar
 - Behoud van rolverdeling qua meetactiviteiten
 - Voortbouwen op bestaande stelsel van (elektronisch) gegevensbeheer en -uitwisseling, met nadruk op voortzetting (essentiële) gegevensprocessen en behoud van rollen/verantwoordelijkheden

- **Herziening stelsel gegevensbeheer en – uitwisseling**
- Oprichting ‘gegevensuitwisselingsentiteit’
 - Herziening stelsel incl. (i) vastleggen processen, voorwaarden & actoren, (ii) regels registerbeheer, (iii) gestandaardiseerde ontsluiting o.b.v. normen en afspraken en (iv) eisen aan processen, identificatie ⁽¹⁾, beveiliging en bescherming, etc.

- **Verbeteren en rationaliseren meetketen**
- Optimalisaties i.v.m. voortgaande digitalisering en belang van hoogwaardige & hoogfrequente gegevens
 - Grondslag uitbreiding erkenningsregime meetbedrijven

 Implementatie EU-regelgeving

 Nationale beleidskeuze

 Uitvoering Klimaatakkoord

Uitvoering, toezicht & handhaving

- **Herimplementatie EU-voorschriften; voortzetting eerdere nationale keuzes**
- De Autoriteit Consument en Markt (ACM) is en blijft de toezichthoudende regulerende instantie
 - Twee uitzonderingen: (1) rol SodM inzake toezicht op naleving qua veiligheid van gas en (2) rol Rijksinspectie Digitale Infrastructuur (RDI) inzake toezicht op naleving qua gegevensbescherming en cybersecurity

- **Verduidelijken/herijken van taken en bevoegdheden**
- Beleggen van specifieke, nieuwe toezichtstaken, deels op basis van EU-regelgeving; onder andere grotere rol voor RDI inzake cybersecurity
 - Enkele nieuwe taken ACM, o.a. (1) geschilbeslechting en (2) toezicht op concurrerende, transparante, goed vergelijkbare en non-discriminatoire prijzen
 - Toezicht levering tegen transparante / redelijke prijzen ⁽¹⁾

Overige bepalingen

- **Herimplementatie EU-voorschriften; voortzetting eerdere nationale keuzes**
- Projectbesluit minister / decentrale overheden; o.a. inzake ‘werken van nationaal belang’
 - Investeringsstoetsen: procedure bij wijziging in zeggenschap (LNG/elektriciteit)

- **Projectbesluit minister**
- Grootchalige elektrolyse als ‘werk van nationaal belang’ ⁽¹⁾
- **Beleid & advisering energiesysteem**
- Verankering nationaal plan energiesysteem (NPE) ⁽¹⁾
 - Raad voor energie (instelling en taak) ⁽²⁾

Ministerie EZK, wetsvoorstel Energiewet, juni 2024; ⁽¹⁾ relatie met nota's van wijziging ⁽²⁾ relatie met amendement Tweede Kamer

[Terug naar hoofdslide](#)